

OBRTNIK

Glasilo Jugoslovanskega obrtništva Dravske banovine

Lastnik: Poverjenišstvo za izdajo lista „Obrtnik“
(Lovro Pičman). Uprava: Ljubljana, Ilirska ul. 15.
Naročnina znaša: za celo leto . . . 30.— Din
za pol leta . . . 15.— „
posamezna številka . . . 1.50 „

*V slogi in edinstvu
vsega Jugoslovanskega obrtništva
je uspeh!*

Uredništvo: Ljubljana, Borštnikov trg 1. — Odgovorni urednik: Mihelčič Ivan ml. — Rokopisov ne vračamo. — Nefrankirani dopisi ne sprejemamo. — Oglase zaračunamo po ceniku. — Ponatis člankov dovoljen le z dovoljenjem uredništva.

Leto I.

Ljubljana, dne 14. aprila 1932.

Štev. 2.

Hrvatskim in srbskim obrtnikom.

Nismo in ne bomo nikdar pozabili bratske ljubezni, ki so nam jo izkazali hrvatski obrtniški bratje s tem, da so nam v borbi za čiste obrtniške ideale obrtnikov Dravske banovine, stavili na razpolago svoj list »Obrtniški Vjesnik« ter nas s tem tudi moralno dvignili zopet visoko k luči v najtežjih trenotkih naše borbe, v kateri je marsikdo že klonil. Nismo imeli dosedaj prilike, izraziti hrvatskim bratom svoje globoke zahvale v slovenskem tisku. Prva naša dolžnost nas zato veže, da to zahvalo izrazimo na tem mestu, odkoder zopet teče svobodno beseda naših src v pravcu izgraditve neomajnih bratskih vezi in bratske ljubezni, za kar nam bo vselej in povsod vzgled hrvatskih bratov prvi in najvišji smoter.

Danes imamo zopet svojega »Obrtnika« in imamo tudi svoje »Društvo jugoslovanskih obrtnikov«, vsled česar je zopet podana možnost, postaviti se nam na lastne noge. Naj bo hrvatskim in tudi srbskim obrtnikom, ki so nam vsi izkazali pravo bratsko ljubezen, kot najlepša zahvala dejstvo, da so s temi nepozabnimi gestami skovali krog Srba, Hrvat in Slovenca — obrtnika — obroč neomajnega jugoslovanstva, ki ga nobena sila sveta ne bo mogla več zlomiti.

Bratska Vam hvala!

**Jugoslovansko obrtništvo
Dravske banovine.**

Nova vlada.

V smislu kraljevega manifesta z dne 6. januarja 1929. je po več kot po triletnem uspešnem vodstvu državnih poslov podal dosedanji predsednik kraljevske vlade notranji minister g. Peter Živković, ostavko ter se po izvršenem svojem težkem delu na konsolidaciji države in naroda vrnil zopet v vojaško službo kot poveljnik kraljevske garde.

Nj. Vel. naš kralj je poveril mandat za sestavo novega kabineta zunanjemu ministru v dosedanji vladi g. dr. Voji Marinkoviću. Z zadovoljstvom moremo ugotoviti dejstvo, da v smislu proklamacije, ki jo je nova vlada takoj predložila narodnemu predstavništvu in senatu, ostanejo prilike neizpremenjene ter da bo nova vlada nadaljevala po intencijah našega kralja dosedanje uspešno delo prejšnje vlade na konsolidaciji države in naroda v duhu brezkompromisnega državnega in narodnega edinstva. Obrtniki zamoremo spričo poznanih in visokih sposobnosti ter spri-

čo velikega patriotizma g. predsednika vlade dr. Voje Marinkovića samo izraziti svoje popolno zadovoljstvo, da se bo narodna in državna politika vodila v duhu pošestojanuarske ere, ki naj vcepi narodu duh državne samozvesti, zgrajene na edinstvu vsega jugoslovanskega naroda.

Naša sredstva.

Skromno in brez hrupa, so se izvršile priprave za ustanovitev »Društva Jugoslovanskih obrtnikov za dravsko banovino v Ljubljani«, kateremu je bil pred par dnevi udarjen temelj z ustanovnim občnim zborom, ki se ga je udeležilo lepo število obrtnikov iz Ljubljane in več delegatov iz raznih krajev banovine.

Zanimalo nas bo, kaj je bil vzrok ustanovitvi tega društva. Vzrok je v glavnem le eden in ta: želja vsega stanovsko svobodno mislečega obrtništva dravske banovine po tesnejšem sodelovanju z brati Srbi in Hrvati. Mi vemo, da nam je potrebna osnova, potom katere bo mogoče zastopati obrtništvo dravske banovine skupno z obrtniki drugih banovin pri uveljavljanju pravih interesov obrtništva, ki bodo trajne vrednosti za nas, kakor naše bodoče generacije.

Dejstvo, da so nas razmere polpreteklega časa združile od časa do časa s tovariši obrtniki iz drugih pokrajin naše države v svrhu pomembnih in važnih odločitev v prid vsemu obrtništvu je, da smo se dodobra spoznali ter uvideli potrebo po sklenitvi trajnih vezi. Naši obrtniški voditelji so večkrat spoznali visoke moralne vrednote tovarišev-voditeljev obrtništva iz drugih pokrajin države, katere je pa širše obrtništvo v naši banovini le malo poznalo. In dejstvo, da je bilo širše obrtništvo v naših krajih tako malo poučeno o obrtniških organizacijah in voditeljih izven meja naše ožje domovine, ter razne politične prilike so pa krive, da je danes obrtništvo pri nas tako rezervirano in mrzlo napram bratom obrtnikom iz drugih pokrajin, ki so povsod enotni v svojih težnjah. Glavna krivda pri vsem tem pa so bivše škodljive politične prilike v naši ožji domovini, katerih se še danes ne moremo ovesti, akoravno gre za zgodovinsko važne dogodke, najsi bo v obrtniškem pokretu ali pa v splošnem narodnem in obrtniškem edinstvu.

Zavedamo se, da pomeni armada 200.000 tisoč jugoslovanskih obrtnikov faktor, kateremu ne more in ne sme stati obrtništvo dravske banovine ob strani ako hoče doseči uspehov, ki bodo trajne

vrednosti zanj. Prav to in pa prava obrtniška zavednost bratov Srbov in Hrvatov, katerim so obrtniški interesi prvi, nas je dovedlo do tega spoznanja, da mi slovenski obrtniki kot znani organizatorji ne smemo stati ob strani, temveč moramo pokazati naše zmožnosti pri ustanovitvi trajnih plusov naše boljše in lepše obrtniške bodočnosti. To bodočnost si hočemo pa ustvariti sami, da nas ne bo kdaj sram, da obrtništvo kot najbolj nacionalna gospodarska panoga pri jugoslovanskih državnih in narodnih težnjah ni znala sodelovati.

Podlaga vsakemu zdravemu pokretu za dosego njegovih ciljev mora biti brez dvoma neka osnova, na kateri je mogoče graditi stavbo in jo zgraditi tako, da odgovarja potrebam splošnosti in stanu, kateremu pripada. Taka zgradba je naše društvo, kateremu namen je biti obrtniški vodnik, zaščitnik in neizprosni borec za obrtniške pravice, propagator domačih obrtniških izdelkov in zastopnik ter vnet zagovornik jugoslovanske narodne in obrtniške skupnosti. Hoče pa društvo biti tudi v trajni zvezi z bratskimi obrtniški organizacijami iz vse države, ker se zavedamo velikega pomena obrtniške enotnosti.

Društven delokrog je cela dravska banovina. Prav zato pa terja namen, ki ga hočemo in moramo doseči, cele ljudi na pravem mestu. Delavcev za zgradbo potrebujemo. One pa, ki že gradijo v kateremkoli kraju dravske banovine prosimo, da pospešijo svoje delovanje in si pridobijo še novih sodelavcev, da bo naša zgradba — društvo — v katerem bo našel vsak obrtnik svoj dom. Ta dom pa mora biti dostopen vsem obrtnikom najsi bo to Srb, Hrvat ali Slovenec. Tedaj, ko bo obrtništvo tudi v dravski banovini tako enotno, kot je že drugje, bo šele izprevidelo, da ni zanj druge politike, kot jugoslovanska obrtniška, kateri moramo obrtniki potom svojih prostovoljnih obrtnih društev v prvi vrsti slediti.

Novi predpisi za železobetonske.

Tudi pri nas se je začel zadnja leta železobetonski naglo razvijati in se je naše stavbarstvo usmerilo odločno v moderno smer. Zato pa pogrešamo še tem bolj modernih predpisov za betonske in železobetonske gradbe, saj so pri nas v veljavi zastareli nemški predpisi iz l. 1925.

Nedavno so izdelali v gradbenem ministrstvu osnutek za betonske in železobetonske gradbe, ki je bil predložen zainteresiranim korporacijam, da ga prouče ter se izrečejo o njem. Ta osnutek po mnenju strokovnjakov nikakor ni spre-

jemljiv. Ljubljanska inženjerska komora je poverila proučitev ter sestavo teh norm univ. prof. ing. dr. M. Kasalu, ki je predaval pod okriljem komore na sestanku zainteresiranih korporacij v ZTOI o smernicah za nove predpise za betonske in železobetonske gradbe.

Predavatelj je jasno očrtal bistvo vprašanja in zdi se, da se podjetniki, stavbeniki in zidarski mojstri v glavnem strinjajo z njim, saj se je zavzel za splošna načela predpisov, ki bodo gotovo najprimernejša, in je vso stvar proučil strogo strokovnjaško ter stvarno in ga je pri delu vodila predvsem ljubezen do napredka železobetona.

Določno je rešil vprašanje, kdo sme izvrševati načrte za železobetonske zgradbe in zgradbe same.

Če bi zavzel stališče, da sme železobetonske konstrukcije izvrševati vsak podjetnik brez posebne kvalifikacije, odnosno brez prakse, bi morali biti predpisi primerno strogi, dopustne napetosti železa in betona bi bilo treba znatno znižati, da bi odstranili nevarnost gradbenih nesreč. V tem primeru bi material seveda ne bil ekonomično izrabljen ter bi narodno gospodarstvo trpelo občutno škodo. Naša stavbna podjetja — na teritoriju dravske, pa tudi savske banovine — so na dobrem glasu kot solidna in strokovnjaška. Zato bi ne bilo nikakor umestno ravnati se po nekvalificiranih podjetnikih v ostalih pokrajinah države, kajti pomisliti moramo, da bi sicer razvoj železobetona potisnili za cela desetletja nazaj in še posebno, ker ne primanjkuje dobrih, kvalificiranih podjetnikov.

Da se je torej dr. Kasal odločil, da smejo izvrševati železobetonske gradbe le kvalificirani podjetniki, bodo gotovo pozdravili vsi stavbni obrtniki, ki jim je pri srcu napredek našega stavbarstva. Predpisi naj bodo tolerantni, železobetonske gradbe pa naj izvršujejo kvalificirane, solidne tvrdke!

Ministrski osnutek predpisov predpisuje tudi, da mora biti izvrševanje projektov in železobetonskih konstrukcij rezervirano strokovnjakom, predaleč pa segajo predpisi, češ, da mora vsako betonsko in železobetonsko zgradbo kolavdirati pooblaščen inženjer-strokovnjak. Potrebno pa bi bilo, da bi obveljal ta predpis za večje in važnejše železobetonske zgradbe.

Važno bo tudi za stavbne podjetnike, kolikor toliko poglavje glede nadzorstva pri železobetonskih gradbah. Kot odgovorni gradbeni vodja bi moral biti po dr. Kasalovem mnenju samo inženjer specijalist (pri železobetonskih gradbah), ki je tudi v polni meri odgovoren za kvaliteto dela. Pri večjih zgradbah so pa gradbeni vodje lahko le pooblaščen inženjerji specijalisti. Delovodje naj bodo le kvalificirani polirji, ki se lahko izkažejo, da so dobro podkovani v železobetonu.

Glede dopustnih napetosti se je predavatelj izjavil, da se je treba ozirati predvsem na kvaliteto cementa, ne pa na kvantiteto. Osvojiti bi pa bilo treba predpise, na podlagi nemškega predpisa iz l. 1925, z dodatkom iz l. 1931 in s posebnim (nemškim) dodatkom za masivne mostove iz l. 1930. Te predpise pri nas lahko uvedemo, čeprav so najmodernejši, saj imamo izvršten domači cement, pa tudi gramoz v pretežni večini povsod prvovrsten.

Posebno pažnjo je pa treba posvetiti nasilnim stebrom zlasti pri zgradbah v skeletnem sistemu, ker je največ gradbenih katastrof povzročil uklon teh ste-

brov. Dopustna napetost za te stebre bi naj bila največ 60 kg 1 cm².

Glede konstrukcijskih načel in določitev zunanjih in notranjih sil se je predavatelj zavzel v glavnem za nemški predpis iz l. 1925, z dodatkom iz l. 1931 in za določila za masivne mostove po nemškem predpisu iz l. 1930. Nekaj točk teh predpisov bi pa bilo treba vendar revidirati, ker se je izkazalo, da so predpisi v tem pogledu neumestni.

Predavatelj je govoril še podrobneje o detajlnih predpisih ter je predavanje pokazalo, da bodo s takšnimi predpisi lahko tudi zadovoljni podjetniki in inženjerji, kar je tudi dokazala debata. Glede delokroga pri projektiranju in izvrševanju železobetonskih zgradb so se zedinili, da tozadevnih določil ni treba vnašati v nove predpise, ker že itak obrtni zakon točno določa delokrog stavbnih podjetnikov za vse primere.

Stavbni podjetniki torej lahko upajo, da z novimi predpisi za beton in železobeton ne bodo prizadeti, saj bodo ti predpisi takšni, kakršne bo sestavil dr. Kasal. Te dni bo predaval v zagrebški in beograjski inženjerski komori in verjetno je, da se bodo z njegovimi smernicami strinjali tudi v Zagrebu in Beogradu, kar pomeni, da bodo vzakonjeni predpisi, ki bodo izdelani po teh smernicah.

Kakšna je naša obrt.

Konec

Važna je tudi lokalna razporeditev obrtnih delavnic t. j. razporeditev po območjih posameznih ekspozitur OUZD-a. Temu namenu služi sledeča primerjalna tabela obrti in industrije, sestavljena po stanju 30. VI. 1929.

Ekspozitura	Št. obrt. delavnic	Št. ind. obratov
Celje	2.388	60
Gor. Radgona	635	17
Jesenice	1.046	39
Kamnik	704	22
Kočevje	652	19
Konjice	516	13
Kranj	1.027	30
Krško	1.306	14
Ljubljana	5.185	178
Logatec	581	19
Maribor	3.216	122
Mur. Sobota	1.007	11
Novomesto	1.064	21
Ptuj	1.232	17
Slovenjgradec	1.116	28
Šoštanj	703	9
Tržič	348	17
Zagorje	774	20
Skupaj	23.500	656

Končno navajamo še pregled obrtnih delavnic v posameznih gospodarskih panogah istotako s primerjavo industrijskih obratov. Podatki se nanašajo na stanje 30. junija 1931.

Gospodar. panoga	Št. obrt. del.	Št. ind. obratov
Kovine	1321	49
Kemija	76	19
Kovine	1321	49
Tekstilne	199	44
Papir	20	15
Usnje	86	15
Tesarstvo in rezbarstvo	1537	39
Obloke	2169	27

Marsikaj drugega za obrtnika zanimivega je mogoče dobiti iz statistike OUZD-a, tako n. pr. medzna razmera obrtnih delavcev, vpliv sedanje gospodarske krize na razvoj obrti itd. itd. Posameznih točk se bomo po možnosti dotaknili v bodočih člankih »Obrtnika«.

Pri tem pa moramo ponovno naglasiti, da iz statistike OUZD-a nikakor ne moremo dobiti vsestransko zadovoljive slike našega obrtništva. Tej potrebi bi zadostila le lastna statistika obrtnikov, katera bi se najlažje zbrala ob izvedbi bolniškega, nezgodnega in pokojninskega zavarovanja obrtnikov. Okroglo 30.000 samostojnih obrtnikov je prav tako potrebno socialnega zavarovanja kot delavci. Saj naš mali obrtnik ni materialno mnogo na boljšem nego njegov pomočnik. Res je, da ima obrtnik nekoliko večje prejemke, nosi pa zato riziko podjetja — kar v naših težkih časih ni nobena malenkost — in razen tega mora samostojen obrtnik delati po 10 in celo več ur dnevno, dočim ima delavec z zakonom določeno trajanje dela. Z uvedbo obveznega zavarovanja obrtnikov bi se ta stalež, ki tvori velik del pridobitnih krogov, zavaroval za slučaj bolezni, nezgode, starosti, onemoglosti in smrti. Vrh tega bi se dobila na ta način tudi jasna slika o faktičnem stanju našega obrtništva, katera bi dajala pravilne smernice za obrtno politiko in obrtne zakone. Z ozirom na to važno ugotovitev pričakujemo, da bodo merodajni krogi poizkušali čimprej uvesti to prepotrebno zavarovanje.

Ustanovni občni zbor

Društva jugoslovanskih obrtnikov za Dravsko banovino v Ljubljani.

Pretekli četrtek, dne 7. aprila ob 7. uri zvečer se je vršil ustanovni občni zbor tega društva v prostorih restavracije »Zvezda« v Ljubljani.

Dotedaj se je priglasilo k novoosnovanemu društvu že 214 rednih članov. Na občnem zboru je bilo navzočih 121 članov torej več kot polovica. Med udeleženci zbora smo opazili tudi tovariše-obrtnike, ki so prihiteli kot delegati na ustanovni občni zbor iz Brežic, Krškega, Laškega in Celja. Med udeleženci je vladalo živo zanimanje in praznično razpoloženje za zborovanje.

Ob 8. uri so zavzeli mesta člani pripravljalnega odbora, katerega je tvorilo 18 tovarišev-obrtnikov iz Ljubljane s predsednikom Ivanom Mihelčičem st. na čelu. Predsednik pripravljalnega odbora tov. Mihelčič st. je otvoril ustanovni občni zbor s pozdravom na vse navzoče gospode tovariše-obrtnike, posebno je pa še pozdravil tovariše delegate gg. I. Gabriča iz Brežic, Peternela iz Laškega in Bizjaka iz Krškega. Konstatiral je, da ni nikogar navzočega od ljubljanskega časopisja, katerega naročniki smo vsi obrtniki, kar nas še prav posebno presebeča. Nato je predlagal odpošiljatev vdanostnih brzojavk Nj. Vel. Kralju, ministru za trgovino in industrijo in banu dravske banovine; pozdravne brzojavke pa predsedniku srbskih obrtnikov g. Stojanoviću in predsedniku hrvatskih obrtnikov g. Ramuščaku. Brzojavke so hile zborovalcem prečitane ter je zbor predvsem z navdušenjem pozdravil odpošiljatev brzojavke Nj. Vel. Kralju.

Sledile jo čitanje došlih pozdravnih dopisov, ki jih je pripravljalni odbor društva prejel, katere je prečital tov. dipl. tehnik A. Kunstler in ki se glase: **Tov. Jan Matevž, obrtnik na Bledu piše:** »Iskreno pozdravljam v imenu vseh tukajšnjih somišljenikov obrtnikov ustanovitev tega društva, katerega se radi važnih zadržkov ne morem osebno udeležiti. Pošiljam Vam pa za sedaj 5 izpolnjenih pristopnic, nakar jih sledi v kratkem še okoli 30. Naš obrtni časopis »Obrtnik« pošljite vsem blejskim obrt-

nikom.« **Tov. Ivan Čampa iz Ribnice piše:** »Podpisani želim ustanovnemu občenemu zboru društva najboljši uspeh in njega hiter razvoj.« **Tov. Vilar Karol iz Dol. Logatec piše:** »Prilagam svojo prijavnico in prosim, da bi se kmalu omogočila ustanovitev društva v Logatcu. Prosim, da izročite pozdrave vsem navzočim zavednim obrtnikom.« **Naš odlični tov. Kac Jožef iz obmejnega štajerskega Dravograda piše med ostalimi:** »Jako rad bi se osebno udeležil občenega zbora, ker pa je naš kraj predaleč, nam stroški v teh težkih časih ovirajo udeležbo, zato prosim oprostitve. Mi vidimo na čelu pokreta može, vredne našega zaupanja, zato se strinjamo s tem, kar bodele sklenili, da omogočite obrtniku boljšo kdočnost in privedete vse nezavedneže na pravo obrtniško pot. Ker ste mi poslali premalo prijavnice, sem jih pustil sam razmnožiti, ker hočejo biti vsi naši obrtniki člani tega društva.« **Društvo obrtnikov na Jesenicah piše dobesedno:** Jeseniško in gorenjsko obrtnišvo pozdravlja borbe-obrtnike pri ustanovitvi društva jugoslovanskih obrtnikov in želi ustanovnemu občenemu zboru te za naš stan prevažne ustanove veliko uspeha. Zagotavljajoč, da je gorenjsko obrtnišvo Vaš sodelavec, soborec in iskren tovariš na pohodu v borbi za izvojevanje naših obrtniških pravic.«

Navzoči zborovalci so z radostjo vzeli na znanje pozornost izvenljubljanških obrtnikov pri ustanovitvi tega društva.

G. predsednik Mihelčič st. je imel na zborovalce sledeči nagovor:

Dragi gospodje tovariši-obrtniki!

Na II. brodski konferenci, katera se je vršila dne 24. januarja 1932 in kjer so bile zastopane po svojih delegatih organizacije obrtnikov iz vse države, je bilo tudi 10 delegatov iz dravske banovine. Od teh slovenskih delegatov je bil stavljen predlog, naj se v Jugoslaviji osnujejo prostovoljne enotne obrtniške organizacije za vso našo državo. Do tega sklepa nas je privedlo dejstvo, ker ima Jugoslavija nad 200 tisoč samostojnih obrtnikov, kateri še nimajo jamstva za uspešen razvoj in napredek naše obrtniške delazmožnosti v javnem udejstvovanju. Ako nas bo tvorilo čez 200 tisoč obrtnikov enotno organizacijo, potem bomo šele predstavljali soodločujočo enoto. Na podlagi tega smo se odločili ustanoviti to organizacijo kot prvo pri nas v Ljubljani v obliki »Društva jugoslovanskih obrtnikov za Dravsko banovino«. Naš pripravljalni odbor je šel takoj po brodski konferenci na delo in sestavil društvena pravila, katere je predložil oblastim v odobritev. Dne 24. marca so bila ta pravila od oblasti odobrena in vrnjena, nakar smo na osnovi teh pravil sklicali občni zbor. Da se seznanite s pravili, katerih prepise dobite vsak čas lahko pri bodočem odboru, Vam jih bo član pripravljalnega odbora prebral in Vas prosim za Vašo pažnjo med čitanjem. Po prečitaniu pravil bo glasovanje, ako hočete ta pravila sprejeti v celoti ali s spremembami.

O pomenu našega društva, kakor tudi o namenu ne bomo še posebej razpravljali, ker je to vse povedano v pravilih. Želim in računam na Vas, dragi tovariši, da se boste vsi z ljubeznijo in požrtvovalnostjo poprijeli dela za napredek in procvit našega ustanovljajočega društva, katero naj bo v korist vsega obrtniškega dravske banovine in vse Jugoslavije ter tudi v ponos naši državi — naši mili domovini. Zdravo!

V dvorani je nastal gromovit aplavz v zahvalo in priznanje za iskrene besede g. Mihelčiča, nakar je ta pozval tov. Mihelčič jun. k čitanju društvenih pravil. Ko je zavlada potreben mir, je povzel besedo čitatelj pravil, kateri je predhodno pojasnil še nekatere zanimivosti o njih nastajanju takole: Spoštovani gospodje! Dragi tovariši obrtniki! Obrtniki smo močan sestaven del naše države in velika gospodarska skupina, kadar se govori o nas kot celoti. Za to našo obrtniško celoto je bil izdan enoten obrtni zakon, kateri je stopil 9. marca v veljavo. Sestava tega obrtnega zakona pa ni popolnoma posrečena, ker se pri osnutku njega ni obrtnika in njegovih težej zadrževalo upoštevalo. Šele ko je ta zakon izšel, se je obrtnišvo začelo zavedati, da je ta zakon namenjen njim, nimajo pa kot neorganiziranci moči, zakon izpremeniti v svoj prid. Pokazala se je nujna potreba po ožjem sodelovanju z obrtniki brati Srbi in Hrvati in tako z močnim pokretom pridobiti obrtniku pravice, ki mu pritičejo. Tako je vsklila misel ustanoviti društvo jugoslovanskih obrtnikov. Mi Slovenci imamo organizatoričen dar, zato prepuščajo naši bratje iz Srbije in Hrvatske taka dela našim rokam. Pripravili in vložili smo društvena pravila, katere je ban dravske banovine dne 24. marca 1932 potrdil in danes je preko vseh zaprek napočil dan prvega zbora, kateri je nad vsako pričakovanje veličasten.

Sledilo je čitanje pravil, katerih prepisi so bili porazdeljeni članom in je imel vsak možnost beležiti eventuelne pripombe. Po prečitaniu je g. Mihelčič sen. pozval člane, da naj stavijo svoje predloge. Ker ni bilo nikakega ugovora, je g. predsednik pripravljalnega odbora dal predlog na glasovanje, če se pravila, odobrena na banski upravi 24./III. 1932., sprejmejo tudi po članih. Glasovali so vsi navzoči soglasno z vzklikom ter so s tem pravila dobila polnomoč tudi za članstvo.

Med čitanjem pravil so prišli v dvorano delegati iz Celja na čelu z g. Holobarjem, katere so navzoči zborovalci pristrčno pozdravili, tako kakor morejo pozdraviti le tovariši odkritosrčne tovariše. Celjske tovariše so zastopali gg. tovariši: Holobar, Perdan, Uršič, Brenko, Šunko in Aman.

(Dalje prihodnjic.)

Dipl. tehn. Kunstler Albin:

Obramba proti umazani konkurenci.

Lakomnost in častihlepje so lastnosti, katere so prirojene vsakemu človeku. Naloga vere in šole je izobraziti ljudi v toliko, da se privede ta nagon na ono pot strpnosti, katera napravlja človeka znošnega in priljubljenega pri soljudeh. Te prirojene lastnosti se pojavijo posebno izrazito v boju za obstanek; to je pri služenju sredstev za življenje. Kjer porabniki izbirajo blago in proizvode med podjetniki z enakimi poklici, nastaja med slednjimi tekmovanje ali konkurenca, kdo bo predmet prodal potrošniku. Ker pa imajo nekateri ljudje bolj razvit nagon koristolovstva kakor drugi, hočejo ti z brezobzirnostjo in zahrbtnostjo spodriniti in uničiti sotovariša in spraviti kolikor največ naročil na svojo stran. Tako brezobzirnost v poslovanju imenujemo umazano konkurenco.

Ker se je razpasla umazana konkurenca v tako veliki meri, da je bilo s

tem ogroženo mirno sožitje ljudi, je država izdala zakon proti umazani konkurenci, s pomočjo katerega naj bi se samogoltneže prisililo k poštenju in čutu, da morajo tudi drugi ljudje živeti. S tem zakonom se pa še ne more zaščititi solidnih podjetij pred takimi špekulanti, kateri prodajajo pod režijsko ceno svoje izdelke. Ker igra cena glavno vlogo pri prodaji proizvodov; ponujajo nekateri svoje proizvode pod lastnimi nabavnimi stroški. Vsakdo pa ve, da ne more nobeno podjetje obstojati, če ne zasluži pri prodaji, zato tiči pri takem prodajanju vedno neka nesolidnost. Zakon o lojalni konkurenci bi moral ščititi solidna podjetja tudi pred takim igravanjem in bi bilo potrebno določiti vsem proizvodom najnižjo lastno ceno, katero stane izdelek proizvajalca v delavnici brez vsakega zaslужka. Tu naj bo omenjeno, kolikor manj je naročil, ali na kolikor več podjetij se porazdele naročila, ki so na razpolago, toliko višja bi morala biti režijska cena izdelka, če hočejo vsa podjetja eksistirati pri manjšem zaposlenju. Ako je v splošnem manj dela, bi se morale cene izdelkom sorazmerno podražiti, da se morejo kriti stroški življenja in obrata, ne pa tako, kakor je v praksi običaj, da se pri pomanjkanju dela znižujejo tudi cene proizvodov. Ako zniža ceno eno podjetje in si skuša s tem začasno pomagati, ne škoduje samo sebi, temveč morajo vsled tega vsi stanovski tovariši prodajati pod ceno, kar ima za posledico obubožanje in zadolževanje podjetnikov. V interesu državne uprave je pa, da proizvajalec pri svojem delu in izdelku zasluži, ker le takrat, ko bo dosegel proizvod pri prodaji odgovarjajočo ceno, bode mogoče podjetniku redno plačevati državi odmerjen davek in druge davke.

Praksa je pokazala, da prodajajo pod ceno le oni brezvestneži, kateri ostajajo dolžni za kupljen material in ne računajo s tem, da bodo kdaj ta material plačali. Kto se tak pridobitnik do skrajnosti zadolži, prijavi uradno poravnano, pri kateri se poravnava z upniki s 50 procenti ali pa še manj. Na ta način je on še vseeno zaslužil, toda vsled tega so morali vsi poštene stanovski tovariši delati ves čas radi takega goljufivega poslovanja posameznika z izgubo. Neizogibna posledica takim početjem je zadolževanje solidnih podjetnikov. Proti taki umazani konkurenci res ni mogoče iskati zaščite, ker je cena izdelkom izpostavljena prosti špekulaciji, kar nekateri izrabljajo v škodo drugih.

Če hočemo obvarovati solidna podjetja propasti, moramo določiti vsem glavnim proizvodom vseh branž one izdatke, katere se izda za porabljen material, določiti čas, katerega se rabi za izdelavo dotičnega predmeta in najnižjo mezo za ta čas, kakor tudi izdatke za davek, najemnino itd. Tako dobimo lastno ceno brez vsakega zaslужka za podjetnika od gotovega proizvoda. Pod to določeno lastno ceno n ebi smel nikdo prodajati. Šele na to ceno bi podjetnik po lastni prevdarnosti pridejal ono vsoto zaslужka, katero rabi za lastno življenje. Po zakonu je ta zaslужek dopusten do 25 odstotkov na režijsko ceno. **Naloga, določiti bazo ali lastno ceno izdelkom naj pripada obrtnim zadrugam.** Pod lastno ceno ne bi smel nikdo prodajati, ker se s tem uničuje pošten obstoj sotovarišev in ker je to glavni vzrok nesolidnosti poslovanja.

Umazane konkurence se poslužujejo tudi denarno močni obrati s tem, ker obratujejo s stroji. Zato pa jim ni potre-

ba vzdrževati delavcev. S tem da delajo mesto delavcev stroji, izgubi država ogromne vsote na delavskem davku, drugič pa znižajo stroji ceno izdelkom tako, da se ročno delo več ne izplača, predvsem za one obrtne stroke in panoge, katerih ročni izdelki prednjačijo kvalitativno pred izdelki strojev. Prav zato moramo najti mejo, da obrtniškim proizvodom ročnega dela ne bo pretil pogin vsled strojev temveč, da dvignemo solidnost takih izdelkov. Tudi cene izdelkom strojev bi postale vsled tega izenačene s cenami izdelkov ročnega dela. Življenje in delo bi človeku postalo zopet veselje in bi tudi ne bilo mogoče razvijati se kapitalno močnim skupinam na škodo malih obratov, kjer so zaposlene le pridne roke.

Sodavičarski izdelki.

Članek smo povzeli iz „Stručnega Glasnika zemaljskega saveza proizvajalca bezalkoholnih pijač Kraljevine Jugoslavije“, katerega prinašamo v celoti vsled pomembnosti dobrih nasvetov, ki jih članek vsebuje za sodavičarsko obrt.

Leta 1781. se je v Draždanih rodil Fr. Adolf Struve, ki je l. 1821. ustanovil prvo tovarno za izdelovanje umetne mineralne vode v Draždanih. Izvrševanje sodavičarske obrti se vrši torej 110 let in to po celem svetu. Pri nas v Jugoslaviji se zadnje čase ta obrt omalovažuje. Na zahtevo vinogradnikov, v prvi vrsti vinskih trgovcev, ki trde, da je njihove krize krivo razpečevanje sodavičarskih izdelkov, so oblastna ter občinska zastopstva (izjemno uprave mest Beograda, Zemuna in Pančeva) pričela nalagati visoko trošarino na sodavičarske izdelke, tako da po nekaterih krajih presegajo prodajno vrednost. Namen inicijatorjev je, da se na ta način onemogoči vsako nadaljnje obratovanje sodavičarskih izdelkov. In to gotovo ne v korist narodnega zdravja.

Namen naš je, da opozorimo državno oblast, da prepove vsem podrejenim oblastem nalagati trošarino za sodavičarske izdelke.

Ako niso izdelki v redu, je krivda oblasti, katera pušča stroko, razen v pogledu trošarin in dajatev, v nemar. Je pa to važna stroka, da bi se jo moralo z največjo pažnjo nadzirati, da bi se spopolnjevala. To pa naj se doseže s tem, da se ukinejo vse trošarine na izdelke. Strogo kontrolira naj se, da se ne bo rabil saharin ter naj se prestopki strogo kaznujejo. Pazi naj se, da vlada čistost, da sestavine, ki se rabijo, odgovarjajo zdravstvenim zahtevam, in obstoječim obrtom, ki ne morejo vsled nelastne krivde redno obratovati, naj se nudi pomoč v obliki posojila. Revidira naj se vse obrate ter naj se zanemarjenim obrtnikom, ki po lastni krivdi škodujejo ugledu obrta glede izdelkov, vzame dovoljenje za nadaljnje obratovanje. Novih obrtov naj se ne dovoljuje. Prepove naj se umazana konkurenca ter naj se po možnosti obrt rajonira glede odjemalcev, da se ne bo razpečevalo, kot sedaj nad 60 km daleč ter uničevalo s tem gospodarsko šibkejša.

S tem bi se sodavičarski stan, ki mu preti pogibelj, obdržal in spopolnil.

Sodavičarski izdelki vseh vrst, ako so napravljeni v redu, s pristnim sladkorjem, naravnimi sokovi ali z dobrim ekstratom kakor tudi voda, ne škodujejo nobenemu, pač pa koristijo v mnogih slučajih.

Da bi se pa zamoglo vse navedeno izvršiti, naj se nastavi za vsako oblast nadziralca, ki bi smel vsak čas pregledati obrate ter poročati na merodajna mesta o njih stanju, nadalje bi priporočal in dajal mnenje glede rajona in odgovarjal za nered, ki bi se pojavil. Ako bi se vse to izvršilo, bi občinstvo s polnim zaupanjem uživalo sodavičarske izdelke in tudi vinska kriza bi s tem nič ne trpela, pač pa bi bil to velik napredek splošnosti ter s tem narodnega zdravja.

A tudi država bi prišla na svoj račun; saj bi bilo v prometu mnogo več sladkorja, pri katerem ima tudi država svojo korist.

Našim naročnikom.

Današnji številki prilagamo položnice za plačilo naročnine, ki znaša letno 30.— Din, ter prosimo, da nam jo cenjeni naročniki nakažejo, zavedajoč se, da moramo list vzdrževati edinole z naročnino, torej s podporo obrtništva samega. Današnja številka prejmejo vsi oni naslovniki, ki nam prve številke niso vrnili ter jih smatramo s tem za naročnike. Prepričani smo, da ustrezete naši želji, ker s tem koristite samo sebi in obrtniškem tisku.

Uprava »Obrtnika«.

Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani.

Vsi se še dobro spominjamo, kakšno vidno vlogo je igrala ta matica obrtnih zadrug, ki je od svoje ustanovitve leta 1903. dalje bila zvezda vodnica mnogim zadrugam bivše Kranjske, kakor tudi ustanoviteljica mnogih strokovnih in kolektivnih zadrug.

Dogodki polpreteklega časa odnosno od časa, ko je stopil novi obrtni zakon v življenje, pa nas morajo zanimati, da tudi Zvezi obrtnih zadrug v Ljubljani posvetimo nekaj vrstic.

Zveza je bila ustanovljena na podlagi starega avstrijskega obrtnega zakona, ki predvideva Zveze obrtnih zadrug. Naloge in cilji Zveze so istotako razvidni iz tega zakona. Upravo Zveze tvori odbor, ki je voljen vsako leto na občnem zboru izmed delegatov, ki prisostvujejo občnemu zboru ter zastopajo članstvo zadrug. Na določeno število članstva odpade 1 delegat.

Ko je nastal pokret za obrtniško osamosvojitve izrazitejši in zahteve čim dalje odločnejše ter, ker ni hotelo načelstvo zastopati te odločne zahteve obrtniške večine, za katero je imelo že v letu 1928 v rokah pismene dokaze, je nastal odpor proti absolutizmu bivšega načelnika ter par njegovim slepo sledečim tovarišem. Na prvem izrednem občnem zboru »Zveze« lansko leto 14. junija (1931), katerega dnevni red je bila samo odločitev o sistemu zbornice, je ponovno večina delegatov izglasovala, da je za posebne obrtne zbornice. Tedaj se je bivši g. načelnik izrazil na občnem zboru, kljub temu, da je propadel, da bo tudi on od tedaj naprej delal v smislu sklepa večine. (Glasom stenografskega zapisnika, ki je bil predložen tudi upravnici oblasti na željo ministrstva). Toda čim je občni zbor minul, je baš nasprotno obljubi začel najhuje rovariti proti sklepu večine, ter se je moral vršiti vsled tega dne 23. avgusta 1931 ponovno izredni občni zbor »Zveze«, kjer so načel-

nik in njegovi tovariši propadli, ideja samostojnih obrtniških zbornic pa ponovno zmagala kljub vsem naravnost neobičajnim protiagitacijam.

Čim je bil izvoljen nov odbor, pa niso tovariši, ki so ostali v manjšini, mogli mirovati, temveč so dosegli najpreje odstranitev načelnika tov. Pičmanana, ker jim je bil trn v peti, ker je res pravi značajni obrtniški borec. Ko je bil nato za načelnika izvoljen tov. I. Mihelčič st., so pa vseeno naprej rovarili in hodili od Petra do Pavla ter dokazovali da »Zveza« nič ne dela ter dosegli, da je oblast imenovala komisarja-likvidatorja, kateremu je pridejala še strokovnega preglednika.

Za komisarja je bil imenovan obrtnik, ki ni niti član odbora Zveze temveč odločen nasprotnik večine odbora. S tem momentom, ko se je to zgodilo, tudi nikakršno delo v Zvezi ni bilo več mogoče, ker je imenovani komisar sistiral takoj vsak sklep, kar pa ne bi smel z ozirom na določbe tedaj še veljavnega obrtnega zakona § 130 l, na podlagi katerega je imenovan in s katerim mu je bil odrejen delokrog. Tudi pri listu, katerega solastnica je »Zveza« še danes, so bili zastopniki odpoklicani, ki so bili pravilno imenovani v zastopstvo ter razrešeni funkcij, ker se je postavil g. komisar na stališče, da ima polno pravico odločevanja kljub temu, da mu jo § 130 l ne daje, kar si mi povsem pravilno tolmačimo. — To je bilo izvršeno najbrž na zahtevo bivšega načelnika »Zveze«, ki se ne more vživeti, da ni več načelnik ter zato, ker je postal absolutist, kateremu obrtništvo noče več slepo slediti.

Določba, na podlagi katere je bil komisar likvidator postavljen, govori: »Obrtno oblastvo sme postaviti za nadzorovanje zakonitega postopanja pri zvezi posebnega komisarja in odloča, zasllišavši obe stranki o pritožbah proti sklepom zveznega odbora ali zbora, ki se vložijo tekom 14 dni.«

Kljub pismenim in ustmenim pritožbam odbora Zveze pa oblastvo še ni odločilo ničesar proti odboru Zveze. Če bi bilo kaj protizakonitega bi gotovo bila »Zveza« že razpuščena, kar bi moralo slediti tozadevni uradni ugotovitvi.

Nikjer pa ne govori stari obrtni zakon niti njega dodatki o kakšni prisilni likvidaciji »Zvez« obrtnih zadrug, kakor tudi tozadevni dekret, ki ga je dobil načelnik »Zveze«, ne vsebuje nobene takšne določbe ali interpretacije o tej likvidaciji, na podlagi katere določbe ali paragrafa se mora izvršiti likvidacija.

Novi obrtni zakon § 442 točka 3 pa povsem točno govori ter jasno določa, kako je postopati z Zvezami obrtnih zadrug v slučaju, da žele postati obvezne (kar dosedaj Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani ni bila) ali kako, da ostanejo še naprej kot take, toda preidejo pod drugi zakon. O prisilnih likvidacijah Zvez obrtnih zadrug pa ni nikjer v nobenem veljavnem zakonu nobenega govora, kar pa nasprotno temu tozadevni dekret o Zvezi obrtnih zadrug v Ljubljani določa; ker ta edino govori, da mora preiti Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani v okrožni odbor. Za kar pa ni zakonite podlage, kar potrjujejo dejstva, da se kaj sličnega ni nikjer zgodilo v državi, kot edino v Ljubljani in Mariboru, toda tudi samo »Zvezam obrtnih zadrug«, medtem ko velja prav isto za Zveze gremijev, katera je v Ljubljani ostala prav taka in nedotaknjena kot je bila in kot to novi obrtni zakon v § 442 točka 3 določa.

Prav zato je pa upravičena pritožba, katero so poslali dne 7. marca in dodatek z dne 9. marca t. l. odborniki Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani na bansko upravo, oddelek VIII. v Ljubljani, kjer so iznesli vse gorajšne navedbe ter dokazali neupravičeno likvidacijo Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani za kar ni zakonite podlage, da naj se postopa strogo po zakonih.

Da je bila pritožba upravičena nam je znano, ker ni bila »Zveza« zakonitim potom niti razpuščena ali likvidirana, niti so bili načelnik, podnačelnik ali odborniki razrešeni svojih dolžnosti uradnim potom, kot bi se to moralo zgoditi.

Najbolj značilno pa je pri vsem to, da se hvalijo nasprotniki sedanjega odbora Zveze javno, da »Zveza« ostane ter celo v časopisih nazivajo g. Rebeka Zvezinim načelnikom, vzlic temu da je bil že 23. avgusta lanskega leta kot tak odstavljen.

Toliko smo smatrali za potrebno objaviti, da bo obrtništvo in javnost o zadevi pravilno informirana.

Čim prejmemo tozadevno odločitev od Kraljevske banske uprave v Ljubljani se k stvari še povrnemo.

Jesenice.

Iz delovanja obrtnega društva na Jesenicah in zadruga krojačev in krojačic za srez Radovljica.

Vodstvo teh dveh organizacij, katera načeljuje agilni tovariš Gogala iz Jesenic, se dobro zaveda svojih dolžnosti napram članstvu. Cvetoe in dobro razvijajoče kraje Gorenjske, ki so bili vsekdar tudi kot taki vzor drugim, je zadnje čase v nemali meri zadel zastoj. Nikogar ni, da bi se spomnil tega obrtništva, kar se pa dobro zaveda prav vodstvo obrtnega društva na Jesenicah. Društvo je priredilo v teku enega leta tri knjigovodske tečaje, katere so spopolnjevala razna gospodarska predavanja. Na Jesenicah je vodil tečaje g. učitelj Jože Anpoko, ki si je pridobil vsled svoje požrtvovalnosti v prid izobrazbe obrtništva vsestransko spoštovanje. Na Dovjem je vodil tečaj g. Joško Serajnik, vodja tamkajšnje šole, v katerem imajo obrtniki poleg svojega obrtnega društva tudi svojega prepotrebne svetovaleca.

Kdor pozna lepi vasi Dovje-Mojstrana z okolico in razmere, ki so vladale dokler je redno obratovala tamkajšna cementarna, in kdor pozna razmere sedaj, se mora prav čuditi vztrajnosti teh ljudi in naših obrtnikov, ki jih je tamkaj 37 in prav toliko tudi članov obrtnega društva. Obrtno društvo je sedaj prav zato nudilo priliko tem obrtnikom in njih naraščanju, da se izvežbajo v knjigovodstvu i. t. d., zavedajoč se, da je isto poleg strokovnega znanja nujno potreben pripomoček. Radi vladajoče nezaposlenosti in prvovrstnih izdelkov naših obrtnikov, bomo morali le-ti iskati svoje naročnike širom naše države. Zavedajoč se tega, je pa bilo obrtništvo gornjogorenjskega kota vedno v taboru Jugoslovenstva.

Zadruga krojačev je priredila krojni tečaj za damsko krojaštvo, ki se je vršil na Bledu z velikim uspehom. Za moško krojaštvo se vrši tečaj s pričetkom v teku prihodnjih 14 dni na Jesenicah. Takoj nato se pa vrši tečaj za damsko krojenje v Kranjski gori. Tečaje vodi priljubljeni strokovni učitelj g. A. Knafelj od Banskega referata za pospeševanje obrti v Ljubljani.

Sedaj se vrši na Jesenicah čevljarški strokovni tečaj pod vodstvom strokovnega učitelja g. Steinmana. Vsi ti tečaji so honorirani od Kr. banske uprave v Ljubljani, referata za pospeševanje obrti. Istotako sta oba g. strokovna učitelja od tega referata.

Kako zna pospeševati in ceniti Kr. banska uprava napredek obrtništva, pričajo prav navedeni primeri. Zato naj bodo uverjeni vsi merodajni činitelji z g. banom na čelu, da tako delo rodi in vzgaja veliko ljubezen do domovine in dobre jugoslovenske obrtne sinove, ki se zavedajo že sedaj, da je uspeh našega dela zajamčen le v enotnosti in skupnosti.

Vodstvo teh organizacij kakor tudi vodstvo zadruga čevljarjev, ki je preskrbel čevljarjem na Jesenicah ta prepotrebni tečaj, in kolektivne zadruga na Bledu in na Jesenicah, pa zaslužijo vsestransko priznanje. Posebno pa zasluži vse priznanje neumorni delavec tovariš Gogala iz Jesenic, ako pomislimo, da se v teh težkih razmerah, v katerih se nahaja sedaj jeseniško in okoliško obrtništvo ne more nuditi istemu drugega, kot duševna izobrazba. Saj je mogoče le potom takih poučnih tečajev in raznih obrtniških sestankov ter shodov, na katerih naš tovariš Gogala vztrajno bodri tovariše, dvigniti duševno izobrazbo obrtnikov.

Zato kličemo k zaključku: državna oblastva z nami in mi z državo, naši voditelji za nas in mi z njimi!

Jeseničan.

IZOBRAZBA IN NEODVISNOST OBRTNIŠTVA JE POGOJ ZA NJEGOVO BODOČNOST!

Šolanje specialistov- mojstrov za razne obrti in industrije.

V »Trgovinskem Glasniku« je izšel članek z gornjim naslovom od poznane ekonomskega strokovnjaka in načelnika v ministrstvu za trg. in ind. g. Milivoja M. Savića, ki ga prinašamo v celoti.

Da bi mogli napredovati v novih modernih obrtih in industriji, nam je potrebno, da pripravimo čim večje število domačih mojstrov - specialistov.

V naši državi primanjkuje domačih monterjev za stroje ter vlada za njih veliko povpraševanje in ni dne, da se ne opaža v vlakih od Maribora in Subotice, ali proti Mariboru in Subotici, kako prihajajo in odhajajo k nam in od nas. Poznano je, da so monterske plače zelo visoke in to predstavlja neko vrsto visokega davka, ki ga plačujemo vsako leto inozemstvu.

V svrhu izšolanja naših strojnih ključavničarjev za monterje, je potrebno, da se zahteva od vseh tujih tvrdk, ki stalno uvažajo stroje v našo državo, da nastavijo in izšolajo naše monterje v teku 10 let za montiranje njihovih strojev v naši državi. To obveznost jim je treba postaviti kot protiuslugo za dovoljenje, da uvažajo stroje in da prihajajo njihovi monterji v našo državo. To obveznost izšolanja naših monterjev pa je treba postaviti tudi našim tvrdkam pri dovoljenju svobodnega uvoza strojev in sicer tako, da se tujeu - monterju doda naše strokovno osobe, da se izuči montiranja, kakor tudi, da se pri dogovoru o do-

bavi strojev obveže uvoznika - tvorničarja, da namesti naše strojne ključavničarje v strojnem oddelku tovarne.

Da se dobe pripravi kandidatje za pošiljanje v inozemske tvornice strojev za izučitev monterstva, je potrebno iz obrtnih šol pri Tehniških srednjih šolah izbrati najboljše strojno-ključavničarske pomočnike kot državne gojence, ter da se jim poleg običajnega pouka predava tudi praktični in teoretični pouk v nemščini, ki bi jim mogla služiti.

Odposlani kandidatje za monterje bi veljali kot državni gojenci. O šolanju monterjev pa naj Ministrstvo trgovine in industrije izdela potreben zakon v gornjem smislu.

V naši državi primanjkuje tudi izučenih laborantov za kemične laboratorije, bodisi državne, privatne ali tovarniške, ter strokovnega personala za naše drogerije, ki obratujejo na veliko in malo. Za izšolanje laborantov je treba otvoriti zasebno šolo, pripadajočo k srednje tehničnemu zavodu z državnim internatom, kjer bi sprejemali deco z dovršeno osnovno šolo in dveletno prakso v laboratoriju ali drogeriji, ter jo šolali 4 leta na državne stroške. Za to di-jake bi bil najvažnejši pouk v kemiji, praktični mineralogiji, poznavanju blaga, kemijski tehnologiji, čiščenju in čuvanju posod, oblikovanju stekla, izdelavi steklenih aparatov, montiranju posod za delo v laboratoriju, izdelavi preparatov in slično.

Da bi dobili stalne mojstre v metalni in specijelno v strojni industriji, za izdelavo avtomobilov in motornih koles, si mora država pri vsaki državni nabavki v inozemstvu prisvojiti pogoj, da se zaposle naši, tej stroki odgovarjajoči državljani v svrhu izučanja izdelave naročenih predmetov. Za to je potrebno, da Ministrstvo trgovine in industrije izda tozadevno odredbo.

Državna tiskarna bi pa morala na državne stroške poslati poštene in nadarjene pomočnike, da se izuče izdelave in montiranja strojev za zlaganje, strojev za tiskanje, tehnično tiskanje in slikarsko tiskanje. Državni zavod za pospeševanje obrti in industrije pa treba, da s tovarnami barv, kot ono v Ludvigshafenu in drugimi, sklene dogovor o ustanovitvi šole v naši državi, ki naj nam da domače mojstre, barvarje, preprogarje in tiskarje preje in tkanin, v kateri bi mojstri in inženjerji tovarne barv praktično učili barvanje in tiskanje ter apretiranje tekstilnih izdelkov in kož. Morda bi tovarne dajale za delo barve brezplačno, morda tudi potrebne stroje za to. Za absolvirane dijake bi bilo potrebno skleniti dogovor s tovarno, da dovršijo prakso v delavnici v Ludvigshafenu, kot državni gojenci.

Na ta način bi dobili izvrstne in bistro delavce, dobre mojstre za barvanje, tiskanje in slično. Šola, v kateri bi dijake šolala država, kot svoje gojence, bi morala vzdrževati tudi penzion.

Tudi naše tvorniške dimnike zidajo tuji. Da bi tudi pri tem zidanju pridobili specialistov, je potreba, da se mora po eden učenec stavbne obrtne šole na Srednji Tehnični šoli, udeležiti tega posla in tudi izučiti. To je potrebno, da imamo naše mojstre za zidanje dimnikov v času, ko tujeu ne bi mogli imeti. S takim postopanjem bi dobili znatno število specialistov, kar bi omogočilo našo gospodarsko neodvisnost, našim ljudem pa omogočilo lep zaslužek in dobro življenje.

Op. ured.: Pripominjamo, da se tudi mi popolnoma strinjamo s piščevim članekom, ter ga prinašamo, da se tudi naše

obrtništvo zainteresira o vzgoji naraščaja, da se tako izpopolni vrzel v vrstah naših kvalificiranih delavcev. Želimo le, da bi ta upravičena želja v korist našega gospodarstva našla čimprej uspešen odziv. Ne moremo pa priti preko tega, da ne bi omenili absolventov naših delovodskih šol, ki bi bili vsekakor prvi, ki pridejo v glavnem tu v poštev.

Vzroki uspehov in ne-uspehov v našem pokretu.

Pokret, ki se je tako živahno zanesel med obrtniške vrste širom naše banovine, je provzročil, da se skoro sleherni obrtnik vendarle nekako zainteresira za ustanovo naše zbornice, za koje delovanje in vzdrževanje se tudi sam žrtvuje s prispevki. V obrtniške vrste se je zanesla borba, vsejalo seme, ki ga sedaj ne bo moči zlepa odpraviti. Naj tudi pokret za avtonomne zbornice ne uspe, nezadovoljstvo, ki tare obrtnike, bo živelo in se izražalo vse dotlej, dokler bodo obrtniki mogli ugovarjati in iznašati pritožbe v zahtevi po izboljšanju njihovih eksistenčnih pogojev in zmanjšanju javnih davkov ustanovi, pri kateri igrajo v svojem javnem udejstvovanju le podrejeno vlogo.

Zainteresirano obrtništvo ne more tako sistematično voditi borbe, kot to opazujemo in čitamo o Zbornici za TOI v Ljubljani in drugod. Naj skupna zbornica beleži še take uspehe, ne more nam zakriti dejstva, da ti uspehi niso pravi izraz obrtniške volje. Naj so se občni zbori vršili še tako pravilno, prepričani smo, da je neuspeh pokretu za ločene zbornice pripisati deloma gospodarski krizi, v kateri si naš človek ne želi nikakršnih izprememb, dalje vplivu zbornice in postopanju vodstev zadrug, na katere zbornica s svojo protiakcijo izvaja neposreden pritisk in od katerih je odvisen v večini slučajev končni izid obrtniških zborovanj.

Naši obrtniki so v svoji preprostosti še zelo konzervativni in se ne morejo otresti prepričanja, da ne bi bilo moči z njihovo iniciativnostjo in energijo ustvariti samostojno gospodarsko institucijo, temveč se hočeš — nočeš zadovoljujejo z obstoječim stanjem. Res je, da tak prehod v popolnoma novo gospodarstvo, ki bi zavzelo drugo in povsem na novo orijentirano ter samostojno gospodarsko politiko, — zahteva treznega preudarka; res je, da je naš človek v svojih računih, previden in preudaren kot je, ne dela skokov; res je pa tudi, da se naš človek le vse preveč zadovoljuje z malim in z ono mero, ki ga žigosa baš kot malkontenta. Tarna ter toži o krizi in zabavlja na obremenitve, ki mu grenijo življenje. V pokretu za ločene zbornice morda sluti in predvideva neko olajšanje, ki mu naj ga izvojujejo drugi. Prepričani smo, če bi naše obrtništvo postavili pred gotovo dejstvo ter mu pokazali novo ustanovljeno samostojno obrtno zbornico, bi vzeli to z vidnim zadovoljstvom in zadoščenjem na znanje. Ker tega ne moremo storiti, novotarij si pa naš človek sam ne želi, uvidimo, da sta temu kriva le nepoučenost in nezavednost našega obrtništva.

Razlogi, s katerimi se obrtništvo izreka proti samostojni zbornici, so ničevni in tako malenkostni, da za posameznika vobče ne pridejo v poštev. Niso niti stvarni ter se jih oklepa obrtništvo le kot izgovor, češ, da bode obremenitev po tlejš še večja.

Smatramo ta dejstva za dokaz, da je uspeh skupne zbornice pripisati res enoli temu razpoloženju in neinteresanosti med obrtništvom, ter vplivu zbornice.

Svesti smo si tega, ravnotako pa, da nam bo v slučajnem neuspehu ostala vendarle zavest, da smo v obrtništvo zbudili zanimanje za zbornico, njeno poslovanje in gospodarsko politiko. Svesti smo si tudi, da bo kal nezadovoljstva obrodila bolje, kot smo sploh pričakovali. S tem bo morala računati tudi zbornica in eventuelno primerno urediti svoje odnose do obrtništva.

Vendar se nam izgledi kljub nedavnemu pesimizmu vsebolj izboljšujejo, ter je nada na uspeh večja kot kdajkoli prej.

Apeliramo na obrtništvo ter ga pozivamo, da se temu primerno na novo orijentira in po svojih močeh skuša pripomoči, da volja obrtništva v tem pravcu pride še vse bolj do izraza.

Preko vseh žrtev, ki smo jih morali doprinesti in utrpeti v naši akciji, s postavitvijo oblastnega organa v Zvezi obrtnih zadrug v Ljubljani, z odvzemom »Obrtnega Vestnika«, z izigravanjem na zborovanjih po propagatorjih skupnih zbornic, smo prepričani, da mora naša plemenita in opravičena stvar slej ko prej zmagati.

Vesti, ki jih dobivamo zadnji čas, nas v tem potrjujejo ter se z naglimi koraki bližamo uresničenju svojih želja in zahtev.

V tem pa dobivajo zadoščenje tudi vsi oni obrtniki, ki so se v svoji zavednosti in odločnosti neustrašeno izpostavili v tej borbi za osamosvojitve obrtništva.

RAZNO.

Kako gine obrtniška zavednost!

Pod tem naslovom je priobčil »Obrtni Vestnik« v št. 14. z dne 1. aprila t. l. članek, v katerem se pritožuje in joka za denarcem, ker je **Pokrajinska zadruga kleparskih, inštalacijskih in kotlarskih mojstrov v Ljubljani** odpovedala svoje članstvo, ki jih je nad sto, imenovani list, »Obrtni Vestnik«. Nismo se hoteli s tem javno pečati, ker je pa to že »Obrtni Vestnik« načel, smatram za dolžnost, da v stvari informiram javnost in ostalo članstvo prizadete zadruge. Od kar je bil odvzet »Obrtni Vestnik« upravi, ki je bila z večino izvoljena, ter nato oddan g. Rebeku in drugim, je tudi list temeljito izpremenil svojo pisavo. S tem se pa članstvo prizadete zadruge ni strinjalo s pripombami, da »Obrtni Vestnik« ne odgovarja več svojemu namenu ter zahtevalo, da se ga ukine. Do danes pa še nihče od članstva ne ve, da sem poslal v februarju članek, s svojim podpisom, pod naslovom »**Kdo ima prav?**«, ki ga pa »Obrtni Vestnik« ni hotel priobčiti, ne takrat in ne do danes, pač pa sem prejel naslednji dopis:

Uredništvo »Obrtnega Vestnika« v Ljubljani.
Ljubljana, dne 23./II. 1932.

Gospod

Lovro Pičman,

lastnik inštalacijskega podjetja

Ljubljana.

Vljudo Vam sporočamo, da nismo utegnili v zadnji številki priobčiti poslanega nam članka.

ker smo imeli številko glasila že v stavku dokončano, kar blagovolite vzeti na znanje.

Z odličnim spoštovanjem

Uredništvo »Obrtnega Vestnika«.

Podpis nečitljiv.

Članek, »Kdo ima prav«, pa sem priobčil v »Obrtnem Vestniku« z dne 27. februarja 1932. Uprava »Obrtnega Vestnika« ni smatrala za potrebno, da bi upoštevala, da sem vendar načelnik zadruge, ki je bila naročnica nad 100 številčk njihovega lista. Zato pa ni manjkalo v tem listu neosnovanih napadov na mojo osebo in tovariše, ki se v resnici borijo za dobrobit in neodvisnost obrtništva. Pod navedenim naslovom je članek v »Obrtnem Vestniku« zavil tako, kot bi gospodarji istega hoteli v naši zadrugi zasejati seme razdora. Razumljivo je, da na ponovne pritožbe članstva ni mogel odbor, niti jaz več zagovarjati pisave »Obrtnega Vestnika«. **Obrtništvo naj o tem samo sodi.**

V isti številki »Obrtnega Vestnika« je priobčen tudi članek s podpisom g. Franc Molana. Sicer ga ne poznam ter mi ni nihče, kogar sem vprašal, vedel povedati od kod je. Dvomim pa tudi, da je podpisani pred objavo svoj članek sploh prečital. Dovoljujem si vseeno pojasniti g. piscu in njegovim varuhom okrog »Obrtnega Vestnika« sledeče:

Ali smatrate čisto obrtniški list tovarišev Srbov in Hrvatov za tuj list? Ali Vas ne bi dovedli roko v roki z nami v skupno obrtniško gospodarsko fronto, katere se ravno gospodje, ki jim sledite Vi, branijo. Mi pa, ki se borimo za obrtniške zbornice, smo odklanjali in še odklanjamo plačilo za mesta, nasprotno pa smo izdali precej svojega denarja. Ali ni ta senca, vržena nad slovenske obrtnike sramotna? In to so storili tisti, ki trdijo, da slovenski obrtniki še niso zmožni voditi sami obrtne zbornice, ter se tako približati in pridružiti ostalim stanovskim tovarišem v naši državi. Kam pač se boste Vi varovanci zatekli s svojimi šili in kopiti, ko Vas še slovensko obrtništvo zapodi? Kaj državna meja je zaprta, naši tovariši Srbi in Hrvati pa takih varovancev, ki po svoje ne mislijo, prav nič ne marajo.

Končno Vas opozarjam, da stari domovi razpadajo radi gnilobe in trohnobe, zato je treba graditi nove lastne domove, sicer bi vladala med obrtništvom brezposelnost. Zato priporočam mir in hladne živce, za one pa, ki danes obrtništvo begajo, pride še obračun na svetlo.

Lovro Pičman.

Pravilnik o obrtnih obrazcih.

Beograd 24. marca AA. Na podlagi čl. 460. obrtnega zakona od 5. novembra je predpisal minister za trgovino in industrijo pravilnik o obrazcih po obrtnem zakonu. Obrazcev je 17 vrst. Oblasti in ustanove bodo smele pobirati od strank odškodnino za izdane obrazce po ceni, ki jo ugotovi ban.

Da se ne pozabi.

1. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani je vrnila naš list po svojem uslužbencu, kateri je izjavil, ko je vrnil list, da ga Zbornica ne bo naročila. Dovoljujemo si tem potom vprašati gospoda predsednika in člane obrtnega odseka če se s tem strinjajo?!

*

2. Gospodu načelniku Zadruga zidarskih mojstrov in studenčarjev v Ljubljani.

Zvedel sem, da je članek napisan v 14. številki »Obrtnega Vestnika« in podpisan od Vas.

pisal uradnik Zbornice, katerega Vam ni po godu napravil. Baje piše dotični uradnik na Vaše naročilo zopet drug članek. Morda se Vam bo ta članek bolj dopadel. Smatram pa, da nimam ničesar težkega pri srcu ter Vam bom jaz sam osebno lahko na vse odgovoril, ne da bi zato potreboval kakega uradnika, kakor ste se ga Vi poslužili. Na željo je ime tega uradnika na razpolago.

Franc Živec,

zidarski mojster in član nadzorstva
zadruga zidarskih mojstrov in stu-
denčarjev v Ljubljani.

*

3. Pretekli četrtek se je vršil ustanovni občni zbor društva Jugoslovanskih obrtnikov za Dravsko banovino v Ljubljani. Med drugim so bila vabljeni na ta zbor tudi uredništva ljubljanskih dnevnikov „Jutra“, „Slovenca“ in „Slovenskega Naroda“. Pripravljali odbor je smatral za svojo dolžnost tudi novinarje povabiti, da poročajo v svojih listih o poteku zborovanja (o zborovanju poročamo na drugem mestu). Konstatiramo, da se ni udeležil ustanovnega občnega zbora noben novinar, kakor tudi o tem ni hotel noben list izmed imenovanih ničesar poročati, vključno temu, da so vsi trije prejeli kratka poročila. Kljub večkratnim intervencijam so pa dnevniki ostali skoro gluhi ter s tem dokazali, da jim ni za poročanje o obrtniških zborih, medtem ko o vsaki mali stvari takoj poročajo. — Baje znanim gospodom edinstvo vsega jugoslovanskega obrtništva ne gre v račun, kar menda prihaja do izraza tudi v našem dnevnem časopisu.

Dovoljujemo si v našem nepristranskem obrtniškem listu vprašati lastništva teh listov, če je bilo to namenoma storjeno. Kajti ignorirati obrtniški občni zbor, ki se ga je udeležilo 121 obrtnikov in delegatov iz raznih krajev banovine, nam daje legitimacijo, da to vprašanje javno stavimo. Prepričani smo, da prejme društvo od lastništva listov, ki smo jih imenovali, pismen odgovor, kajti vsi obrtniki, ki so bili navzoči so ali naročniki enega ali drugega lista.

Op. Med tem, ko je bil naš list že v tisku, so prinesli dnevniki kratka poročila.

V prvi številki „Obrtnika“ smo objavili pojasnila o občnem zboru zadruga stavbenikov. Z ozirom na razna vprašanja iz krogov stavbenikov javljamo, da smo objavili to vsled znane članka, ki je bil objavljen v Božični številki „Slovenca“. Menimo da je pojasnilo zadostno.

BORZE.

Na ljubljanski borzi so danes devizni tečaji ostali v glavnem nespremenjeni, edino deviza Newyork je zopet občutneje nazadovala. Deloma so popustile tudi devize Berlin, Bruselj in Trst.

Na zagrebškem efektnem tržišču je v vojni škodi prišlo do prometa po 216.50, pozneje pa po 218 in 220. Za april pa je bil zabeležen zaključek po 219. V dolarskih papirjih se je v teku prometa pojavila zopet čvrstejša tendenca in je prišlo do zaključkov v 7 odstotnem Blair-ovem posojilu po 48.50 in 50, v 8 odstotnem

Blairovem posojilu po 52.50 in 53.50 ter v 7 odstotnem Seligmanovem posojilu po 51 in 55. V ostalem je bil zabeležen še promet v begluških obveznicah po 36.

Devize.

Ljubljana: Amsterdam 2276.28—2287.64, Berlin 1529.22—1540.02, Bruselj 786.84—790.78, Curih 1094.35—1090—85, London 213.02—214.62, Newyork ček 5589.25—5617.51, Pariz 221.65 do 222.77, Praga 166.32—167.18, Trst 288.16—290.56.

Zagreb: Amsterdam 2276.28—2287.64, Berlin 1529.22—1540.02, Bruselj 786.85—790.79, London 213.02—214.662, Milan 288.16—290.56, Newyork ček 5589.25—5617.51, Newyork kabel 5611.25 do 5639.51, Pariz 221.65—222.77, Praga 166.32 do 167.18, Curih 1094.35—1099.85.

Curih: Beograd 9, Pariz 20.255, London, 19.50, Newyork 512.75, Bruselj 71.90, Milan 26.375, Madrid 38.90, Amsterdam 207.90, Berlin 121.75, Stockholm 100.25, Oslo 100.25, København 106.50, Sofija 3.72, Praga 15.20, Varšava 57.50, Bukarešta 3.07.

Efekti.

Zagreb: Državne vrednote: Vojna škoda 219—221, za april 219—220, za maj 217—220, za junij 220 bl., 7% investicijsko 62 bl., 4% agrarne 26—29, 6% begliške 36.5—37, 8% Blair 52 do 54, 7% Blair 47—49, 7% Drž. hipotek. banka 50—55.

Beograd: Vojna škoda 223, 222 zaklj. za maj 223 bl., 4% agrarne 27.50—29, 6% begluške 38.25, 37.50, 36.50, 37.25 zaklj., 7% Blair 47.50 zaklj. Priv. agrarna banka 230, 229 zaklj.

Dunaj: Bankverein 11, Eskomptegess. 106, Staatseisenbahngesell. 13.25, Trbovlje 25, Alpine - Montan 10.05.

OBRTNA DRUŠTVA IN ZADRUGE.

VABILO na

REDNI OBČNI ZBOR

Zadruga sodavičarjev za Slovenijo
v Ljubljani,

ki se bo vršil v četrtek, dne 21. aprila
ob 10. uri dop. v stekl. salonu restavracije
glavnega kolodvora v Ljubljani.

Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poslovno poročilo. 3. Poročilo računskih preglednikov. 4. Odobritev proračuna za leto 1932. 5. Raznoterosti. — Člani, ki se občnega zbora ne udeležijo, plačajo globo do 300 Din.

Odbor Zadruga Sodavičarjev
za Slovenijo v Ljubljani.

Pokrajinska zadruga kleparskih, inštalarskih in kotlarskih mojstrov v Ljubljani obvešča svoje članstvo, da je zadruga načelstvo odpovedalo za vse nadaljno pošiljanje »Obrtnega Vestnika«, obenem pa naročilo nov list »Obrtnik«, ki je edini, neodvisni, obrtniški list v Dravski banovini. Člani gori imenovane zadruga naj lista ne plačujejo posebej, ako tudi prejmejo položnice, ker bo list za vse zadruga članke plačala njihova zadruga.

Imenovana zadruga je imela v nedeljo, dne 10. aprila t. l. svoj redni letni občni zbor v salonu pri »Mraku« na Rinski cesti. Za zborovanje je med mizarskimi mojstri vladalo veliko zanimanje, kar se je pokazalo v dvetretjinski udeležbi članstva imenovane zadruga.

Zadruga mizarskih mojstrov v Ljubljani — za ločene obrtne zbornice.

Okrog 10. ure je otvoril g. načelnik Lojk zborovanje, pozdravil vse navzoče kakor tudi zastopnika skupnih zbornic g. dr. Koceta in g. Rebeka, dalje g. Pičmana, kot zastopnika ločenih obrtnih zbornic.

G. načelnik Lojk je prešel na dnevni red prve točke: Načelniško poročilo, dalje tajniško in blagajniško poročilo ter poročilo revizorjev itd. Pri razpravi proračuna za bodoče leto se je članstvo enoglasno izreklo proti nadaljni obligatornosti »Obrtnega Vestnika«, poudarjajoč, da naj si vsak sam naroči obrtni list ene ali druge skupine. Nato se je prešlo na nadaljno točko dnevnega reda, t. j. volitve novega zadruga načelnika. Pri volitvah sta bila postavljena za kandidata na eni strani, za načelnika g. Primožič Ferdo, za podnačelnika pa g. Šenica Jože, drugi predlog pa je bil ravno obraten, za načelnika je bil predlagan g. Šenica in za podnačelnika g. Primožič. G. Šenica pa je odklonil, da se ga voli kot načelnika in sam predlagal na načelniško mesto staroboritelja in zasluznega člana imenovane zadruga g. Ferdo Primožiča, ki je bil tudi ustanovitelj mizarske zadruga. Nato se je prešlo na glasovanje načelnika in podnačelnika ter je bil z večino glasov izvoljen kot načelnik g. Ferdo Primožič, kot podnačelnik pa g. Šenica. V odbor so bili skoraj enoglasno izvoljeni sledeči gospodje: Dogan, Bizovičar, Zešar, Ahačič, Šemerl ter pregledovalca računov gg. Praprotnik in Repše Ig.

Nato se je prešlo na nadaljno točko dnevnega reda: Ločene ali skupne zbornice, za katero je vladala največja napetost. Prvi je govoril zastopnik skupne zbornice g. dr. Kocet, ki je v daljšem govoru podčrtaval korist za obrtništvo v skupnih zbornicah in omalovaževal samostojne obrtne zbornice. Drugi je govoril g. Pičman, kot zagovornik samostojnih obrtnih zbornic, ki je na kratko ovrgel predgovornikove trditve in dokazal, da so za obrtništvo koristne le samostojne obrtne zbornice in da se da le na ta način priti do močne gospodarske obrtniške fronte, ki bo lahko uveljavila enotno svoje zahteve, nikakor pa ne v skupnih zbornicah, ker vemo vsi, da tam več ali manj prevladuje vpliv močnejših

Zanatska banka kraljevine Jugoslavije a. d.

podružnica Ljubljana

Telefon štev. 30—20.

Rač. pošt. hranilnice št. 14.003.

Centrala: BEOGRAD

Daje menične in kredite v tekočem računu obrtnikom, vsem kreditnim zadrugam, ki posojujejo tudi obrtnikom in lombardira državne vrednostne papirje.

Dunajska cesta štev. 31 (hiša Zidarjevih dedičev)

Glavna podružnica: ZAGREB

Sprejema hranilne vloge z ali brez odpovedi. — Otvarja tekoče in žiro račune. Izdaja kavcije in garancijska pisma.

Podruž.: SARAJEVO

Kupuje in prodaja devize in valute za račun obrtnikov in obrtnih kreditnih zadrug. — Izvršuje vse ostale bančne posle.

od obrtnika itd. Zadnji je govoril v pri-log skupnih zbornice g. Rebek, ki se je potrudil vsestransko, da bi obrtništvo prepričal, da so za njega boljše skupne zbornice, ter je pobijal z neresničnimi trditvami govore in dokaze zagovornikov samostojnih obrtnih zbornic. Nato sta želela govoriti še g. dr. Koce in g. Pičman, pa je članstvo med tem odklanjalo nadaljno debato ter se je prešlo na glasovanje.

Prvi je predlagal bivši načelnik g. Lojk skupne zbornice, drugi pa g. Praznik ločene zbornice. **Večina je izglasovala ločene obrtne zbornice** in sicer z 20 glasovi proti 17. Po glasovanju se je g. Rebek takoj odstranil in kmalu za njim tudi g. dr. Koce.

Nato se je vršila še obširna debata pri zadnji točki dnevnega reda: Razno-terosti. Razprava se je vršila glede ustanovitve cenika za združne člane, kakor tudi o tem, da naj se dela z vso agilnostjo na tem, da bo obrtnik res postal samostojen in sicer na ta način, da bo prejemal razna gradbena in rokodel-ska dela direktno od hišnih gospodarjev in ne potom stavbenikov, ker je na ta način obrtnik več ali manj prikrajšan. V to debato so živahno posegali g. Pič-man, g. Lancos in drugi. Ob tej priliki je g. Pičman obširno poročal, da je ravno zadnje vprašanje, to je glede od-daje del na zgradbah, dovedlo njega in njegove tovariše, da so počeli akcijo za samostojne obrtne zbornice, ker niso našli razumevanja v skupnih zbornicah. Obrtništvo je govornikova izvajanja pozdravilo in jim z največjim zanimal-jem sledilo. Nato je g. načelnik Primo-žič zaključil okrog 12. ure zborovanje.

Občni zbor Strokovne zadr. konces. elektrotehnikov za Dravsko banovino v Ljubljani se je vršil v nedeljo, dne 10. marca v Ljubljani. Otvoril in vodil ga je načelnik g. Ivan Mihelčič st. Po podanih poročilih funkcionarjev odbora so sledile volitve novega načelstva. Pred to točko se je dosedanji g. načelnik za-hvalil vsemu članstvu za sodelovanje za čas, ko je vodil zadrugo, to je od nje-ne ustanovitve l. 1923. do sedaj ter iz-javil, da ne sprejme več izvolitve za načelnika, ker je dosti mlajših moči. Predlagan je bil ponovno skoro ves stari odbor a je bil nasprotno predlagan tudi novi odbor. Izvoljen je bil novi odbor z načelnikom g. Poljšakom in podnačelni-kom g. Fran Havličkom na čelu.

Stari načelnik g. Mihelčič in podna-čelnik g. Bogataj sta nato zahvalivši se za dosedanje sodelovanje članstva, za-pustila mesta ter jih predala novemu vodstvu.

Med raznoterostmi je bil med dru-gim soglasno sprejet važen predlog gle-de mojstrov, ki krijejo šušmarje. Njih imena se naj javno natisnejo za vsak slučaj na prvi strani »El. Vestnika«.

Podrobno bomo o poteku občnega zbora poročali še v prihodnji številki »Obrtnika«.

DOBAVE IN LICITACIJE

Kraljevska banska uprava Dravske bano-vine v Ljubljani razpisuje po naročilu ministr-stva za zgradbe od 16. decembra 1931, M. G. broj 27350/31 in na podstavi člena 86. do 98. Zakona o drž. računovodstvu z dne 6. marca 1910, ter njegovih sprememb, odnosno izpopolnitev za prevzem in izvršitev zgradbe šolske polikli-nike v Ljubljani I. javno pismeno ponudbeno licitacijo na dan 18. aprila 1932 ob 11. uri do-poldne v sobi št. 17 tehničnega oddelka, Novi trg 1/III.

Načrti in proračuni so interesantom na razpolago med uradnimi urami v sobi št. 20 tehničnega oddelka, oziroma je dobiti vse po-nudbene pripomočke proti plačilu pri tem uradu.

Ponudbe je predložiti za posamezne sku-pine del v obliki enotnih popustov v procentih na uradno odmerjene proračunske zneske, ki znašajo za:

1. Zidarska, težaška, tesarska, kleparska, pečarska dela ter polaganje linoleja 1.106.256,06 dinarjev;

2. Mizarska in steklarska dela 214.286,90 dinarjev;

3. Polaganje parketov 76.100,50 dinarjev;

4. Ključavničarska dela 25.880 dinarjev;

5. Plesarska in slikarska dela 123.556,52 dinarjev;

6. Vodovodna inštalacija 148.482,50 dinarjev.

Zapečatenе ponudbe, opremljene s kolkom za 100 Din, vsako prilogo s kolkom za 2 Din, morajo izročiti ponudniki ali njih pooblaščen-ci na dan licitacije z označbo: „Ponudba za..... od ponudnika N. N. neposredno predsedniku licitacijske komisije med 10. in 11. uro dopol-dne. Po pošti pravočasno došle ponudbe se vzamejo pod pogojem, ako ponudnik v njih na-vede, da so mu vsi pogoji znani in da jih brez pridržka sprejme. Na poznejše, nepravilno opremljene ali brzojavne ponudbe se ne bo oziralo.

Vsak ponudnik mora v ponudbi izrečno iz-javiti, da v celoti pristaja na vse splošne in teh-nične pogoje ter mora kavcijo, katera znaša za vse vrste del Din, odnosno Din, za tuje državljane, za posamezne vrste del, in sicer:

Kavcija se mora položiti najkasneje na dan licitacije do 10. ure dopoldne pri blagajni dravske finančne direkcije v Ljubljani, bano-vinski blagajni v Ljubljani, Erjavčeva cesta 13, davčni upravi v v vrednostnih papirjih, oziroma v garantnih pismih, izdanih po denar-nem zavodu v smislu čl. 86 Zakona o drž. ra-čunovodstvu in registriranih v smislu čl. 24. pravilnika za izvrševanje določil iz oddelka „B. pogodbe in nabave.“ Kavcijo je tudi mogo-če položiti v gotovini pri državni hipotekarni banki, podružnici v Ljubljani.

O položeni kavciji prejme ponudnik bla-gajnično položnico. To položnico, nadalje potr-dilo davčnega urada o poravnavi vseh davčnih plačil za tekoče četrtletje, odobrenje ministr-stva za gradbe, da se sme ponudnik udeleževati javnih licitacij in potrdilo pristojne zbornice za trgovino, obrt in industrijo o sposobnosti, je obenem z vročitvijo ponudbe predložiti odprte predsedniku licitacijske komisije. Pooblaščen-ci morajo predložiti poleg tega pooblastilo, da smejo zastopati svojo firmo pri licitaciji.

Kraljevska banska uprava si izrečno pri-držuje pravico, oddati razpisano delo ne oziraje se na višino ponujene vsote ali tudi vse ponudbe odkloniti brez vsake obveznosti.

Vsak ponudnik mora ostati v besedi 30 (trideset) dni po licitaciji.

V. No. 276/3. ex 1932. — Od Kraljevske banske uprave dravske banovine 25. marca 1932 v Ljubljani.

*

„Fond za gradbo stanovanjskih hiš na področju direkcije drž. železnic v Ljubljani“, razpisuje v smislu zakona o državnem računo-vodstvu člen 89 prvo javno ofertalno licitacijo za zgradbo ene dvonadstropne stanovanjske hiše v Ljubljani na parceli št. 76/2 kat. obč. Ka-pučinsko predmestje na dan 20. aprila 1932 ob 11. uri dopoldne v pisarni načelnika gradbenega oddeljenja v Ljubljanskem dvoru, soba 94., II. nadstropje.

Kavcijo v iznosu 5% ponudbene vsote za domače, oziroma 10% za inozemske podanike, je vložiti pri depozitni blagajni direkcije drž. železnic v Ljubljani na dan licitacije najkasne-je do 10. ure, vse v smislu člena 88 Zakona o drž. računovodstvu.

Načrti, proračuni in pogoji se dobijo od 10. aprila 1932 naprej vsak delovni dan od 10. do 12. ure pri gradbenem oddeljenju direkcije

drž. železnic v Ljubljani, soba št. 115 za Din 250.

Ponudniki so dolžni prinesiti s seboj k li-citaciji vsa potrebna potrdila o dražiteljski spo-sobnosti, uradno potrdilo o plačanih davkih, za tekoče tromesečje itd., kakor to predpisuje Za-kon o drž. računovodstvu člen 13. odstavek 6. pravilnika za izvrševanje določil iz oddelka „B. pogodbe in nabave“ tega zakona.

Ponudbe morajo biti opremljene s kole-kom od Din 100 ter predložene v zapečateni ku-verti z napisom: „Ponudba za zgradbo stano-vanjske hiše v Ljubljani od ponudnika N. N.“ na dan licitacije najkasneje do 11. ure.

Naknadne ponudbe se ne bodo sprejemale. Iz kancelarije Fonda za gradbo stanovanj-skih hiš na področju direkcije drž. železnic v Ljubljani.

*

Tehnični razdelek srezkega načelstva v Ljubljani razpisuje po naročilu Kr. banske uprave od 25. sept. 1931 V. št. 1411-4 in na podstavi čl. 86 do 98 Zakona o drž. računovod-stvu z dne 6. marca 1910 ter njegovih spre-memb, odnosno spopolnitev za prevzem in iz-vršitev železobetonskega mostu čez „Mali gra-ben“ I. javno pismeno ponudbeno licitacijo na dan 7. maja 1932 ob 11. uri dop. v prostorih tehničnega razdelka Ljubljana, št. Peterska vo-jašnica, Vrazov trg št. 4.

Načrti in proračuni so interesantom na razpolago med uradnimi urami v prostorih teh-ničnega razdelka Ljubljana, soba št. 55. oziro-ma je dobiti vse ponudbene pripomočke proti plačilu 70 Din pri tem uradu.

Ponudbe je redložiti v obliki enotnega po-pusta v procentih na uradno odmerjeni prora-čunski znesek, ki znaša: Din 680.528-69.

Zapečatenе ponudbe, opremljene s kolkom za Din 100, vsako prilogo s kolkom za Din 2 morajo izročiti ponudniki ali njih pooblaščen-ci na dan licitacije z označbo „Ponudba za zgra-dbo železob. mostu čez Mali graben v km. 3.188 drž. ceste št. 49.“ od ponudnika N. N. neposre-dno predsedniku licitacijske komisije med 10. in 11. uro dopoldne. Po pošti pravočasno došle ponudbe se vzamejo pod pogojem, ako ponud-nik v njih navede, da so mu vsi pogoji znani in da jih brez pridržka sprejme. Na poznejše, nepravilno opremljene ali brzojavne ponudbe se ne bo oziralo.

Vsak ponudnik mora v ponudbi izrečno iz-javiti, da v celoti pristaja na vse splošne in teh-nične pogoje ter mora položiti kavcijo, ka-tera znaša za vse vrste del Din 69.000, odnosno Din 138.000 za tuje državljane.

Kavcija se mora položiti najkasneje na dan licitacije do 10. ure dopoldne pri blagajni dravske finančne direkcije v Ljubljani, v vred-nostnih papirjih, oziroma garantnih pismih, iz-danih po denarnem zavodu v smislu čl. 86. Za-kona o drž. računovodstvu in registriranih v smislu čl. 24. pravilnika za izvrševanje določil iz oddelka „B. pogodbe in nabave“. Kavcijo je tudi mogoče položiti v gotovini pri državni hi-potekarni banki, podružnici v Ljubljani.

O položeni kavciji prejme ponudnik bla-gajnično položnico. To položnico, nadalje potr-dilo davčnega urada o poravnavi vseh davčnih plačil za tekoče četrtletje, odobrenje ministr-stva za gradbe, da se sme ponudnik udeleževati javnih licitacij in potrdilo pristojne zbornice za trgovino, obrt in industrijo o sposobnosti je obenem z vročitvijo ponudbe predložiti odprte predsedniku licitacijske komisije. Pooblaščen-ci morajo predložiti poleg tega pooblastilo, da smejo zastopati svojo firmo pri licitaciji.

Državna uprava si izrečno pridržuje pravo, oddati razpisano delo ne oziraje se na višino ponujene vsote ali tudi vse ponudbe odkloniti brez kake obveznosti.

Vsak ponudnik mora ostati v besedi 30 (trideset) dni po licitaciji.

Št. 812. — Od sreskega načelstva v Ljub-ljani, 24. marca 1932.